

Idejna zasnova stanovanjske skupnosti za starejše v Štepanjskem naselju v Ljubljani

Univerza v Ljubljani | Fakulteta za arhitekturo | EMŠ Arhitektura | Ljubljana, 2023 | avtor Marjeta Stražičar | mentor doc. Mojca Gregorski u.d.i.a. | leto vpisa 2015/2016

Magistrska naloga se ukvarja z vprašanjem zasnove primarnega okolja za bivanje in delo starejše aktivne populacije. Naslanja se na 3 pomembna izhodišča:

- Prizakovana življenjska doba se podaljšuje in možnost uresničevanja individualnih potreb se vse bolj dokazuje v kvalitetnem bivanju v skupnosti.
- V sodobni družbi vse več ostarelih posameznikov ostaja samih v velikih domovanih. Po vzoru angleške besede je v slovenskem jeziku nastala beseda samovalec. Naloga družbe je, da starejšim omogoči čim bolj kvalitetno bivanje in občutek, da so tudi oni nepogrešljiv člen družbe.
- Nove oblike skupnostnega bivanja starostnikov so namenjene tudi povezovanju z lokalno skupnostjo, kar bi danes lahko predstavljalo novo obliko nekdanjih kulturnih in zadržnih domov kot pomembnih središč lokalne skupnosti.

Starostniku se ob prehodu v tretje življenjsko obdobje način življenja močno spremeni. Pogosto to sovpada s selitvijo v domove za starejše, ki pa niso prilagojeni še vedno aktivnemu posamezniku, ampak lahko celo spominjajo na bolnišnično ustanovo, kjer starostnik težko najde smisel in veselje do življenja.

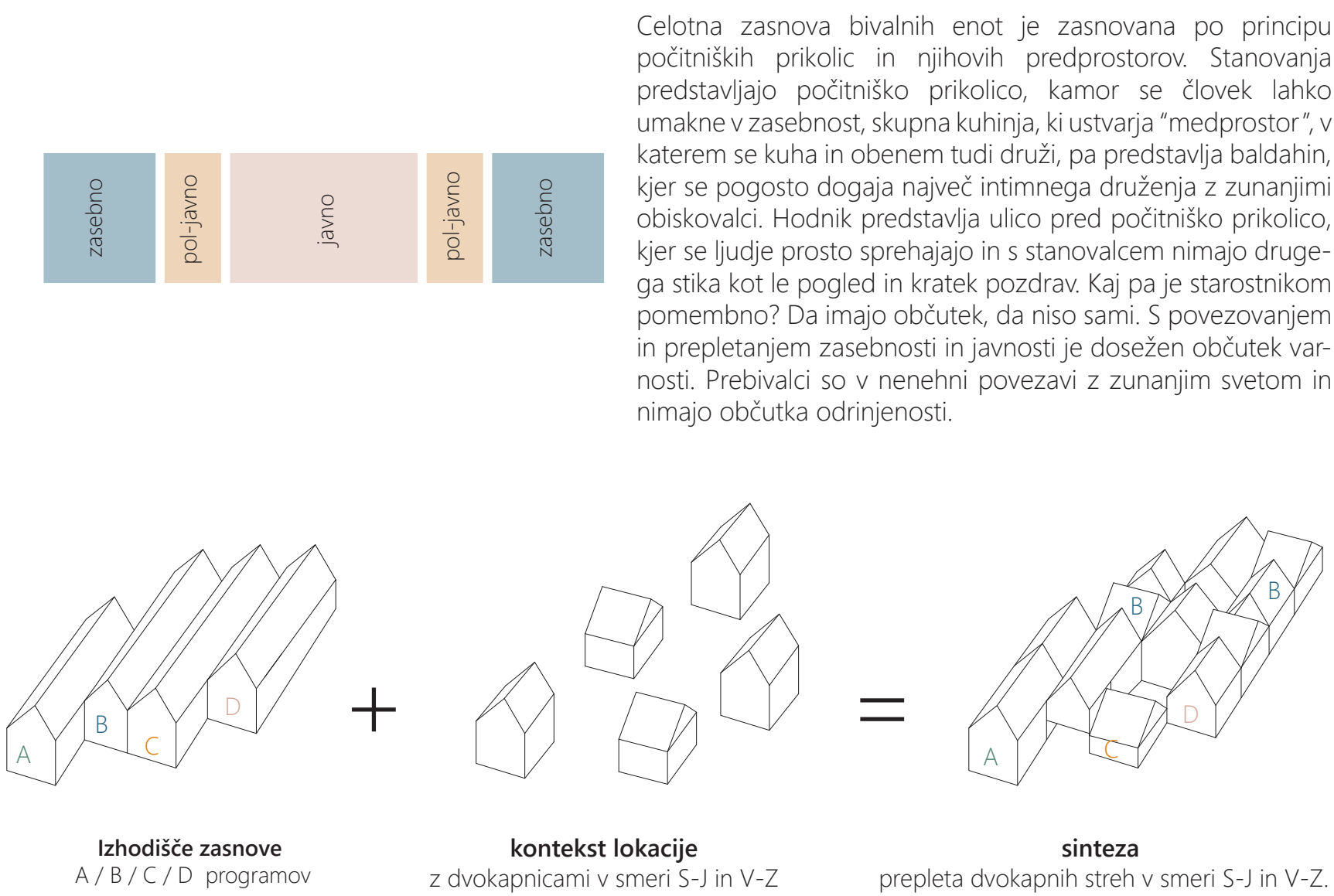
Magistrska naloga predstavi nov, drugačen pogled na možne oblike skupnostnega bivanja v starosti, z boljšim razumevanjem starostnikov ter njihovih potreb. Želimo ustvariti okolje, ki bo omogočilo bolj naraven prehod v starost, ki bo za starostnika manj stresen, obenem pa bo v domu lahko še naprej koristen in bo s tem ohranjal vitalnost ter aktivno življenje. Z arhitekturo je potrebno spodbuditi aktivnosti in povezanost s skupnostjo, hkrati pa vsakemu posamezniku omogočiti to, da si svoj dom uredi in preoblikuje po svojih željah.

Ključno vodilo magistrske naloge je: "Pomagaj mi, da naredim sami!"

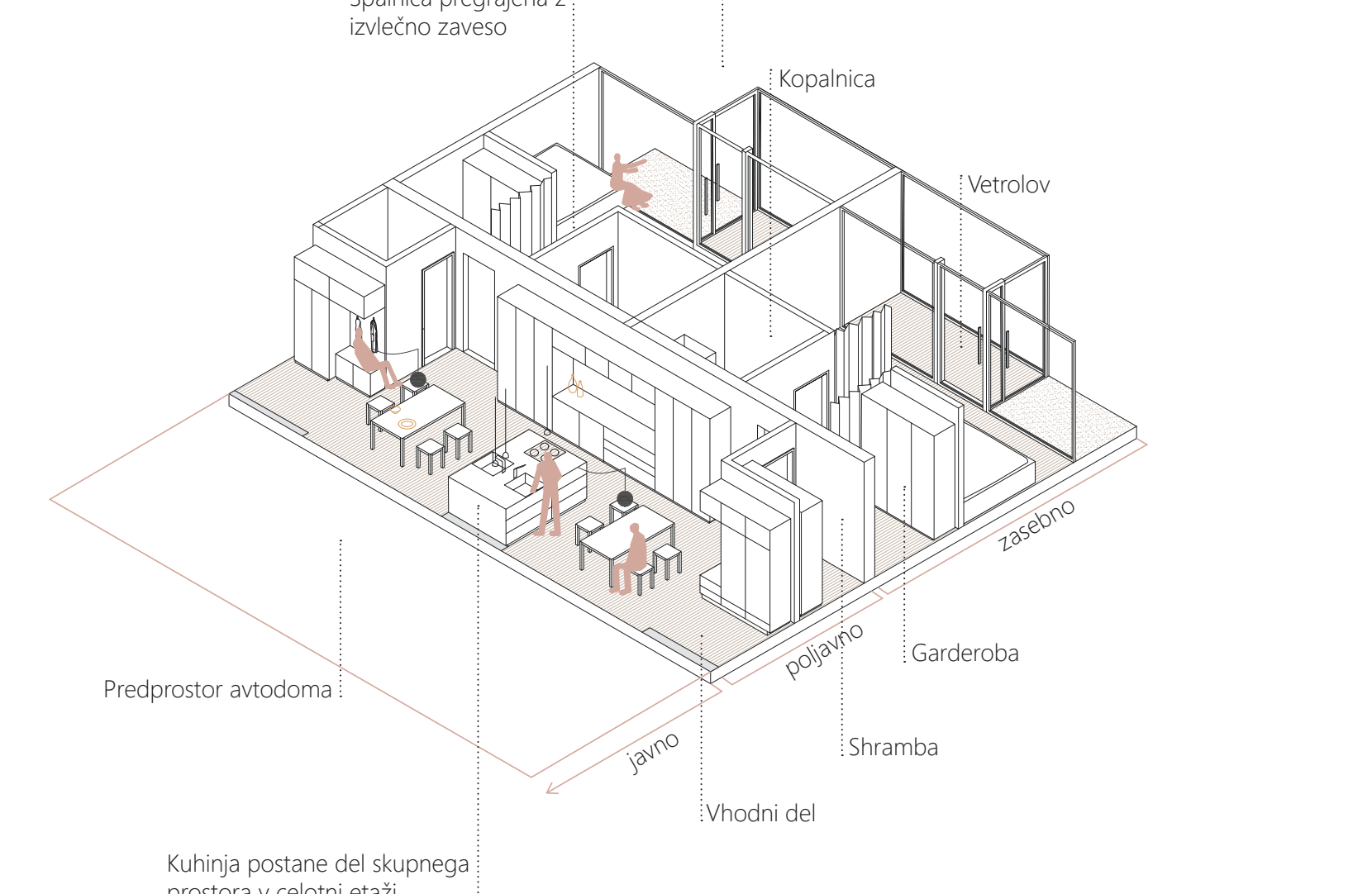
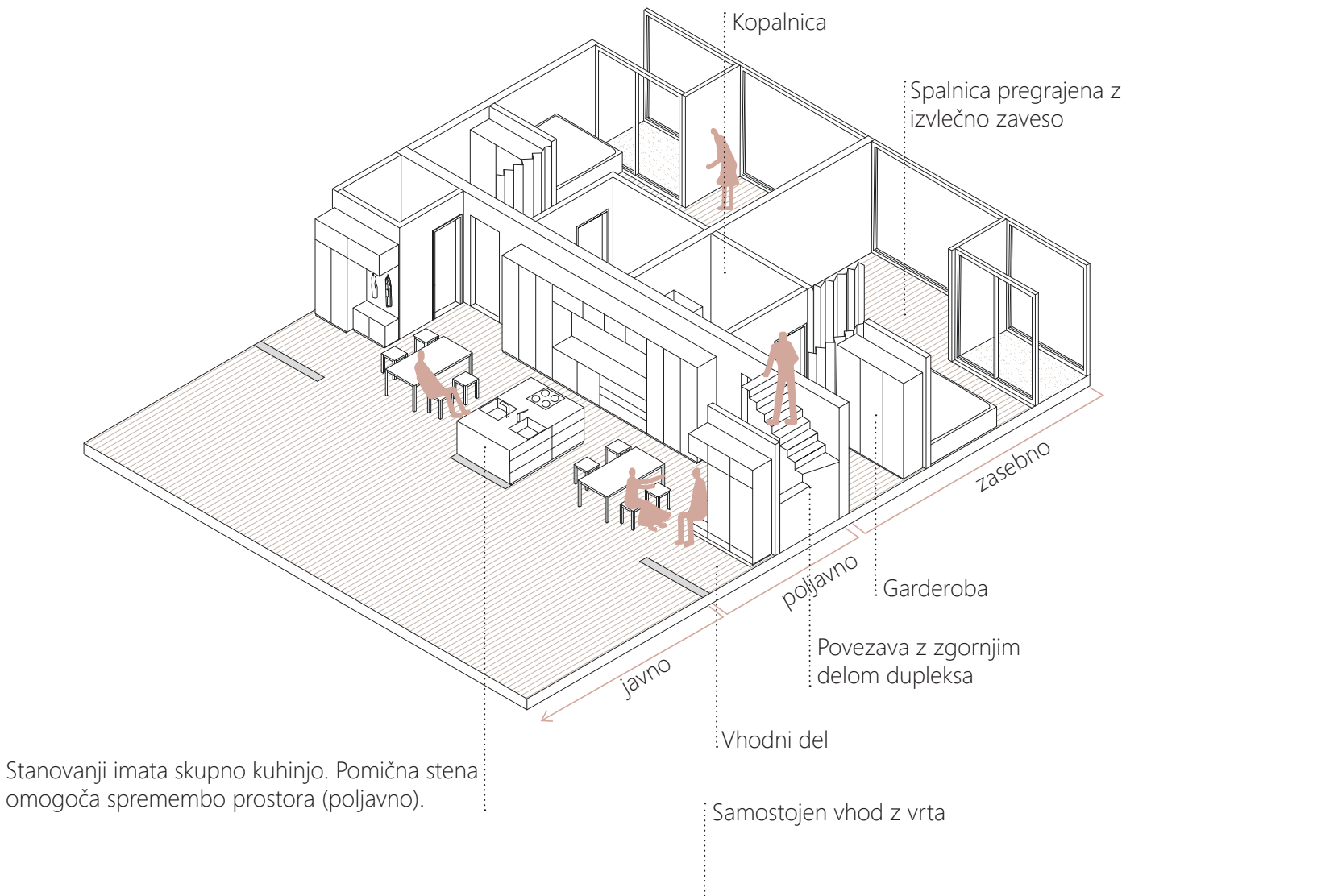
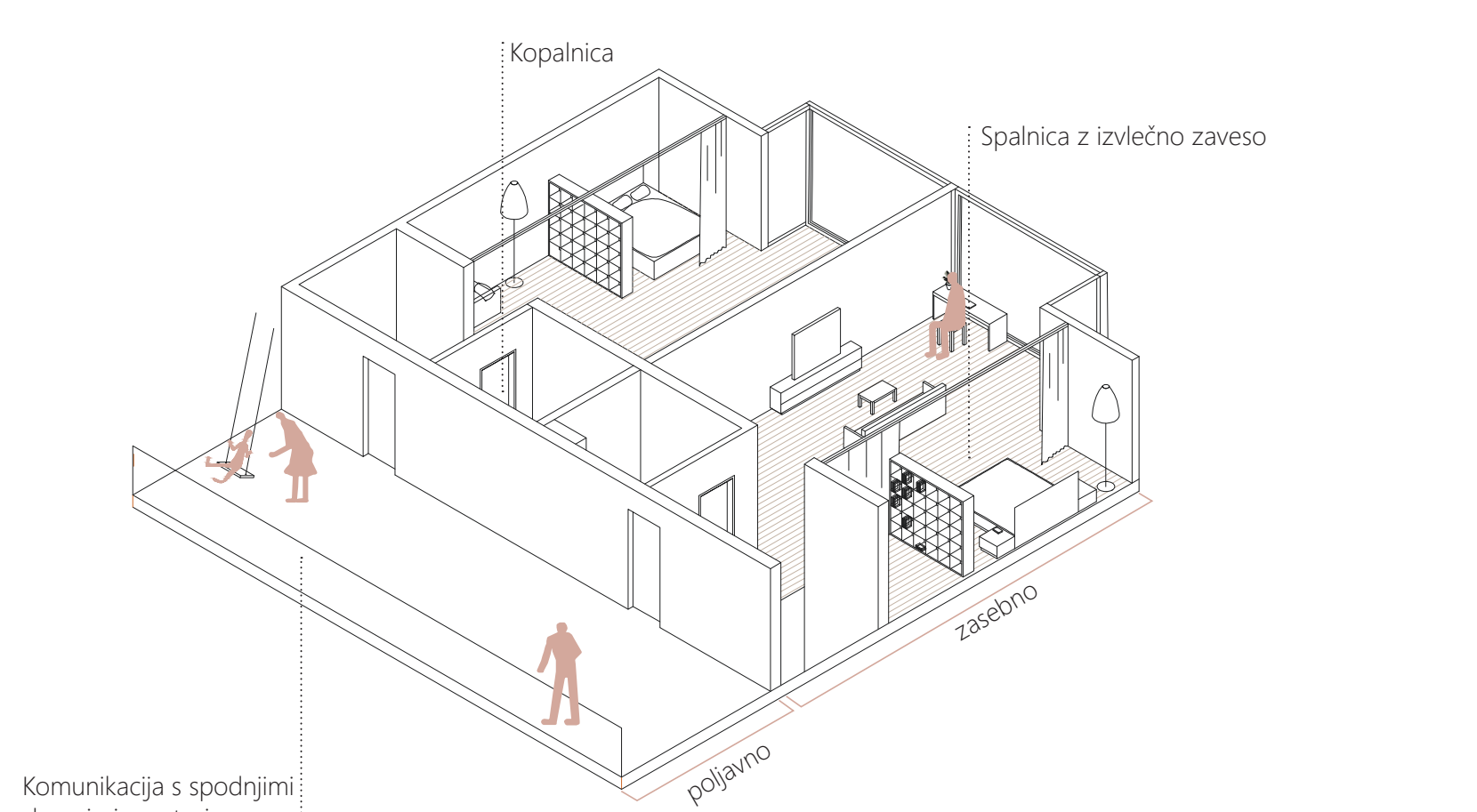
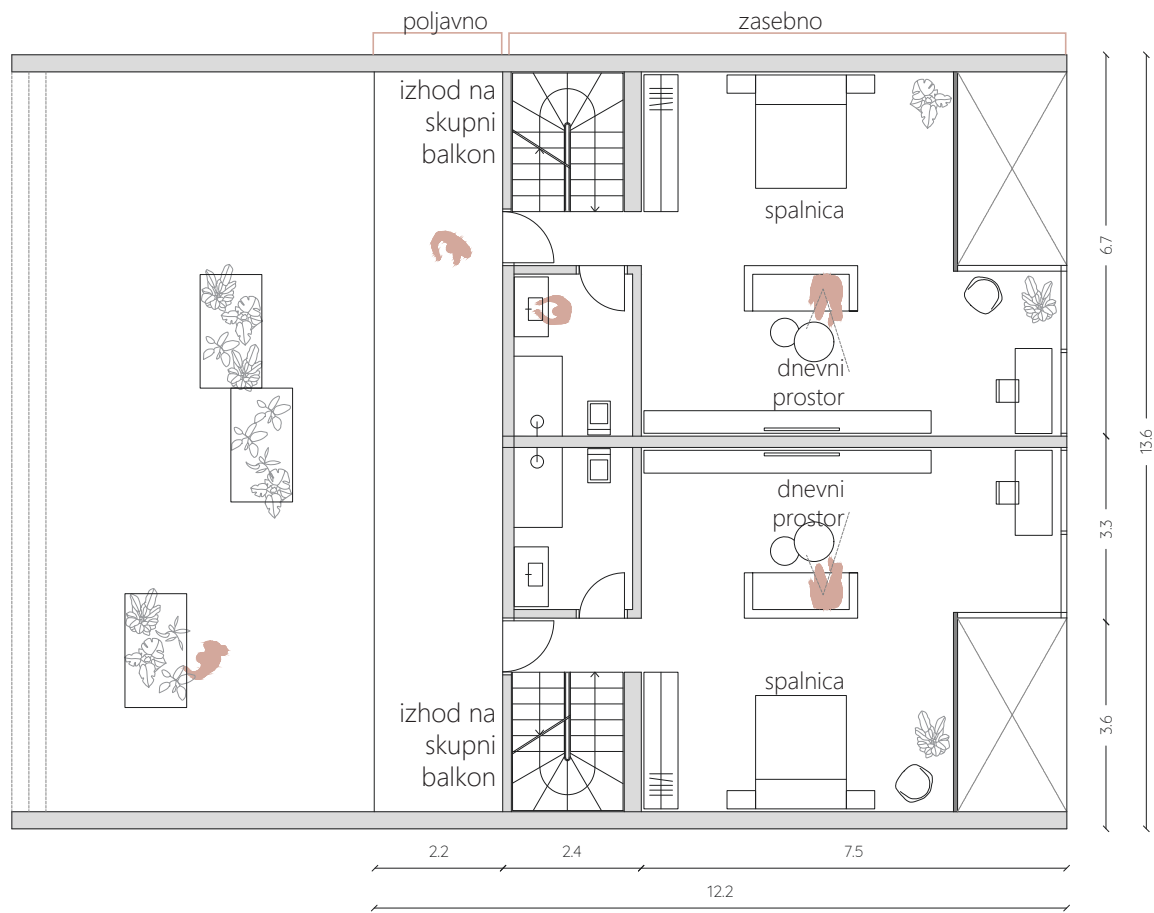
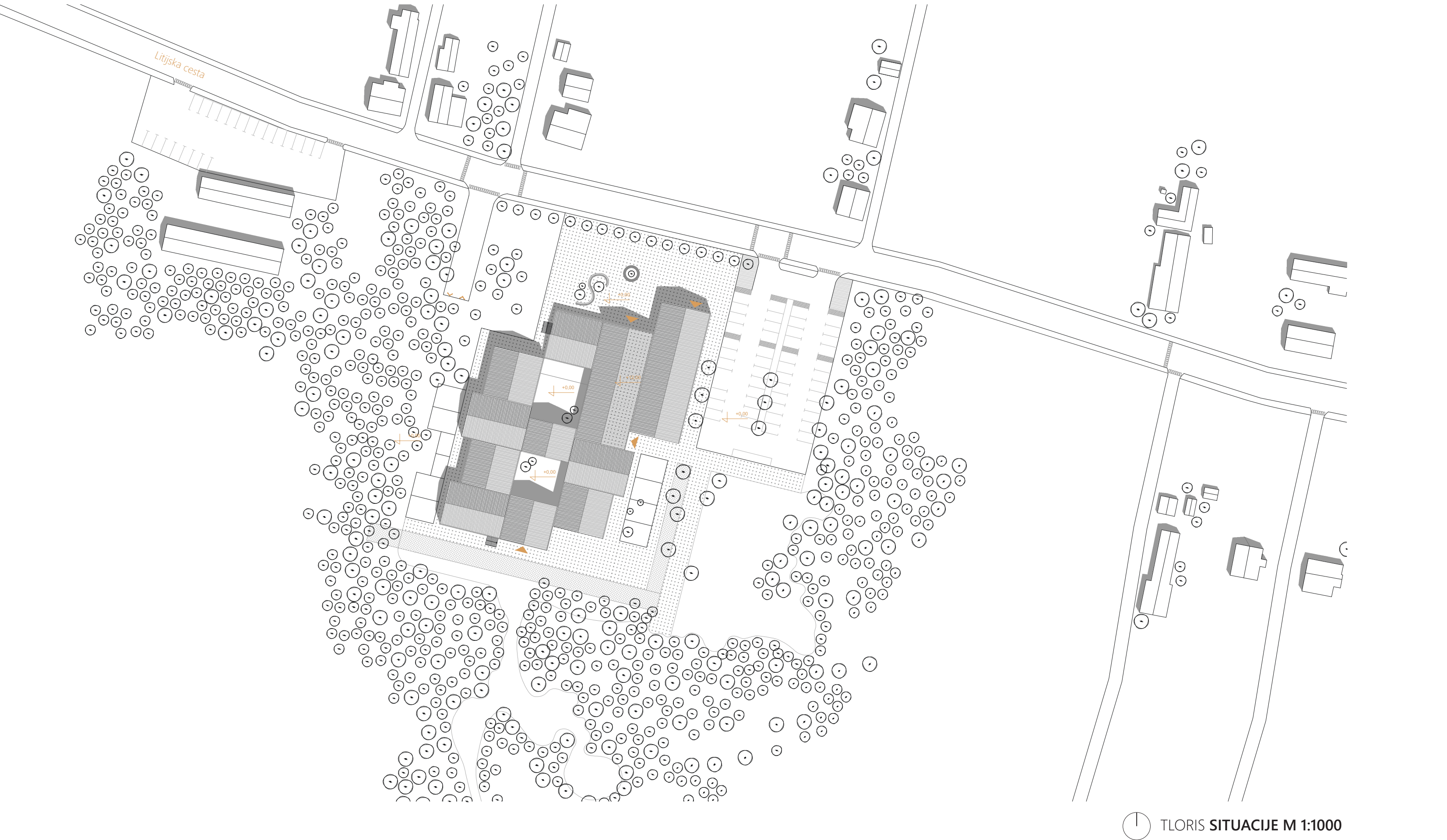
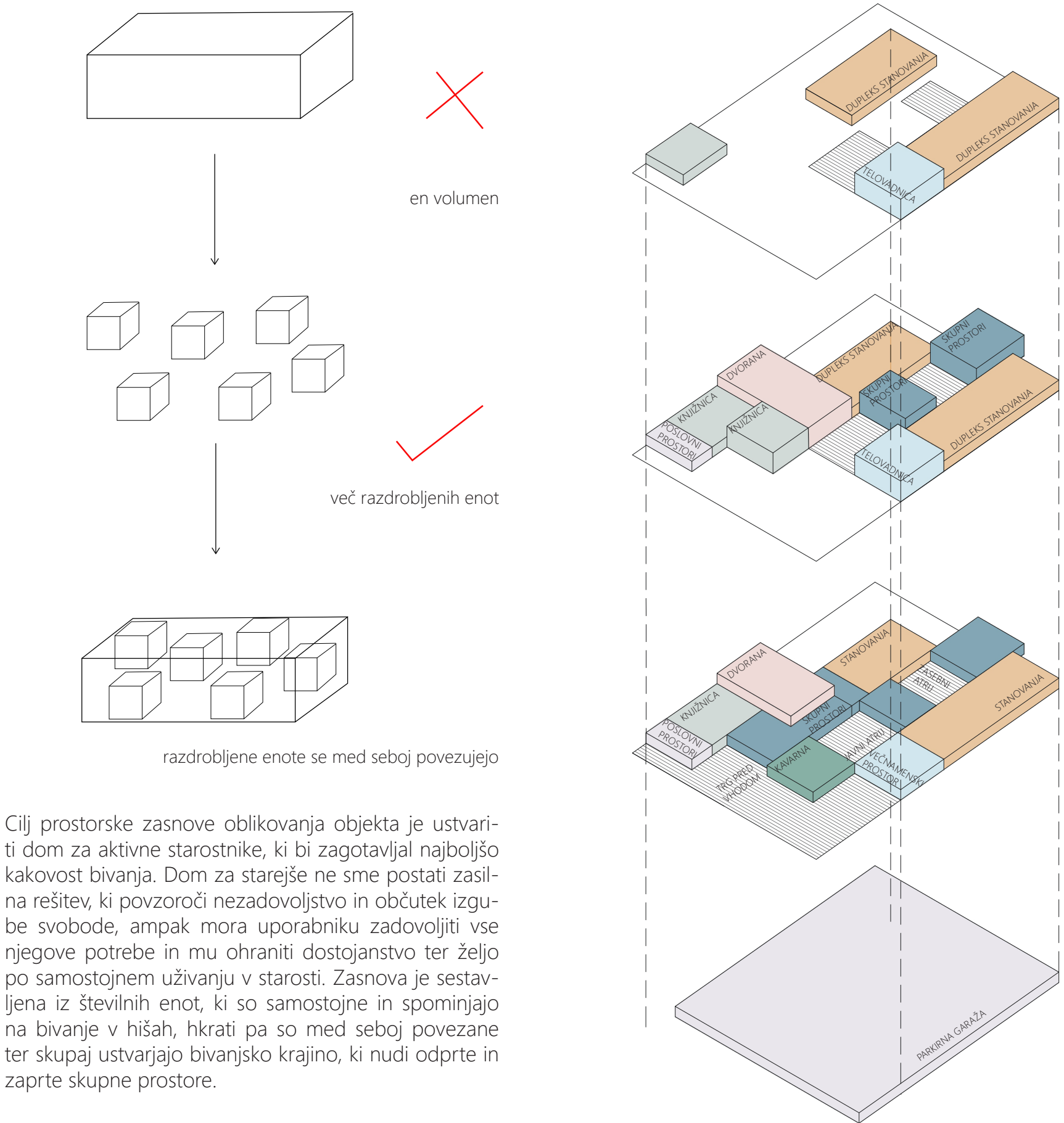
Sodobna družba se sooča z naraščanjem števila starejše, vedno bolj aktivne populacije. Problematika staranja je zato danes povezana z vprašanjem iskanja skupnih stičišč, ki vodijo v vključujočo družbo, kar v preteklosti ni bilo primerno obravnavano. Tradicionalno razmerje med generacijami se je porušilo. S tem je starejšim odvzeta opora, na katero so računali za čas odvisnosti. Osamljenost in vedno bolj izrazita odsotnost neposrednih odnosov (*ang. "face to face relations"*) postaja sodobna realnost. Ne gre več za sobivanje, ampak za osebo osamljenost in razpad odnosov, ki so ključni za življenje.

Z besedo samovalec označujemo osamljeno osebo, ki pogosto živi sam in ni del socialne mreže. V Sloveniji je vsak deseti prebivalec med 50. in 65. letom starosti, samovalec, nato pa njihov delež narašča; med 75. in 80. letom jih skoraj tretjina samuje v gospodinjstvu, petina pa nima v hiši nikogar od svojih.

V kontekstu iskanja odgovorov na vprašanje zagotovitve kakovostnega življenja v starosti, postaja vedno bolj pomemben vpliv arhitekture na počutje in razpoloženje človeka. Domovi za starejše, ki so zgrajeni v obdobju socializma, pogosto spominjajo na hladne institucije, bolnišnične ustanove oz. prostore, kjer se starostniki ne počutijo domače. Ekonomski vidik in stroga racionalnost prevladujeta pred upoštevanjem individualnih potreb in želja uporabnikov. Pomembno je, da bo v prihodnje družba znala generacije povezovati med sabo. S tem, ko se starostnikom zagotovi okolje, ki je stimulativno in jih spodbuja k aktivnosti, bodo tudi oni lažje delili življenjske nasvete in s tem pomembno prispevali k razvoju družbe. Njihovo vključevanje v širšo skupnost je torej temelj za razvoj in napredek družbe.

V programski shemo je vključeno medgeneracijsko povezovanje in prenašanje znanj na mlajše rodove. Načrtovani programi vplivajo na boljše kakovost bivanja, povečano ustvarjalnost in razvoj naselja. Kavarna, večnamenska dvorana, telovadnica in knjižnica omogočajo novonastali stanovanjski skupnosti kvalitetno sobivanje. Združevanje in povezovanje programov in bivalnih enot spodbuja občutek pripadnosti in krepi medsebojne odnose.

S1

kritina - lesena obloga	3 cm
kontra letve	3 cm
sekunarna kritina - valovita pločevina	8 cm
kontra letve	3 cm
hidroizolacija	20 cm
parna ovira	
lesena letva	30 cm

Z1

skriti žleb	
lesena fasada	5 cm
zračni sloj z podkonstrukcijo	5 cm
hidroizolacija	20 cm
toplotna in zvočna izolacija	
parna ovira	30 cm
AB stena	
notranji plast	2 cm

T1

parket	3 cm
estrih	
toplotna in zvočna izolacija	15 cm
AB plošča	30 cm
spuščen strop	15 cm
notranji omet	2 cm

T2

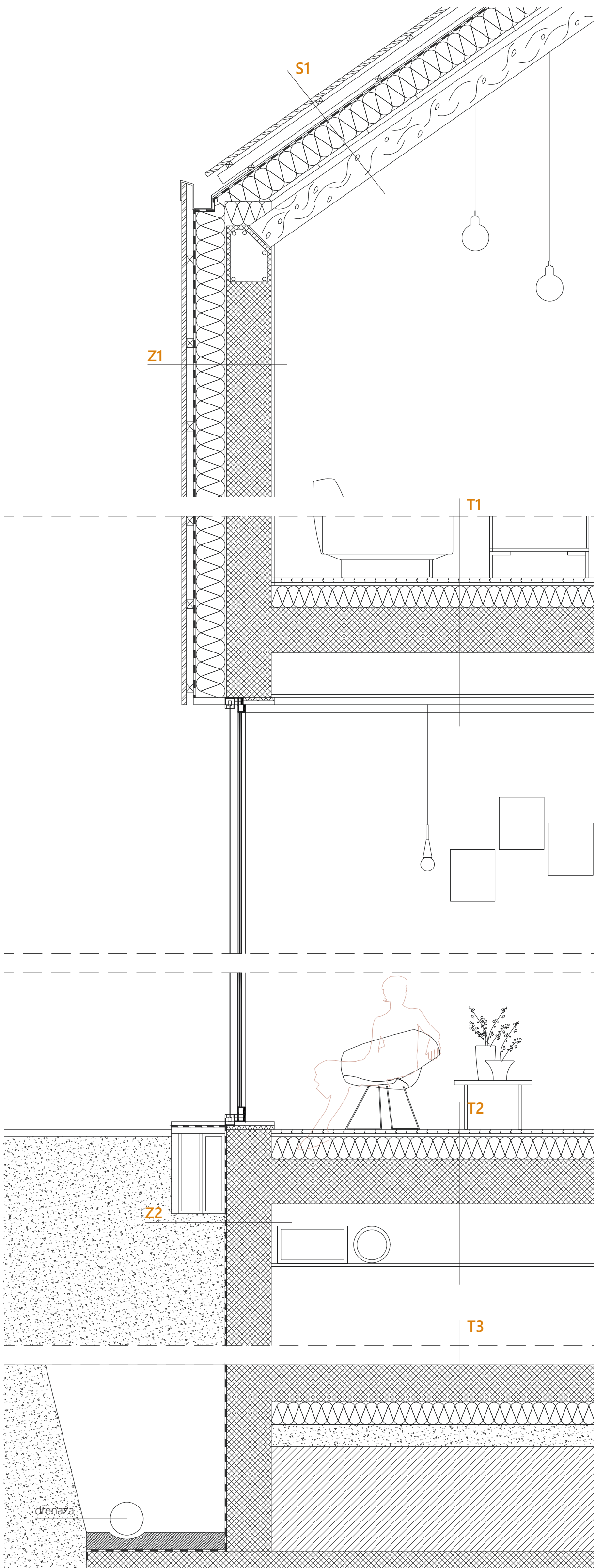
parket	3 cm
estrih	
zvočna izolacija	
toplotna izolacija	15 cm
AB plošča	30 cm
spuščen strop za instalacije	40 cm
notranji omet	2 cm

Z2

zemlja/ pesek	
lesena fasada	5 cm
drenažni sloj	5 cm
zračni žep	30 cm
drenažni žleb	
hidroizolacija	
zunanji betonski zid	30 cm

T3

betonska plošča	30 cm
cementni estrih	
izolacija	15 cm
pesek	15 cm
temeljni material	70 cm
betonski temelj	30 cm
teren	

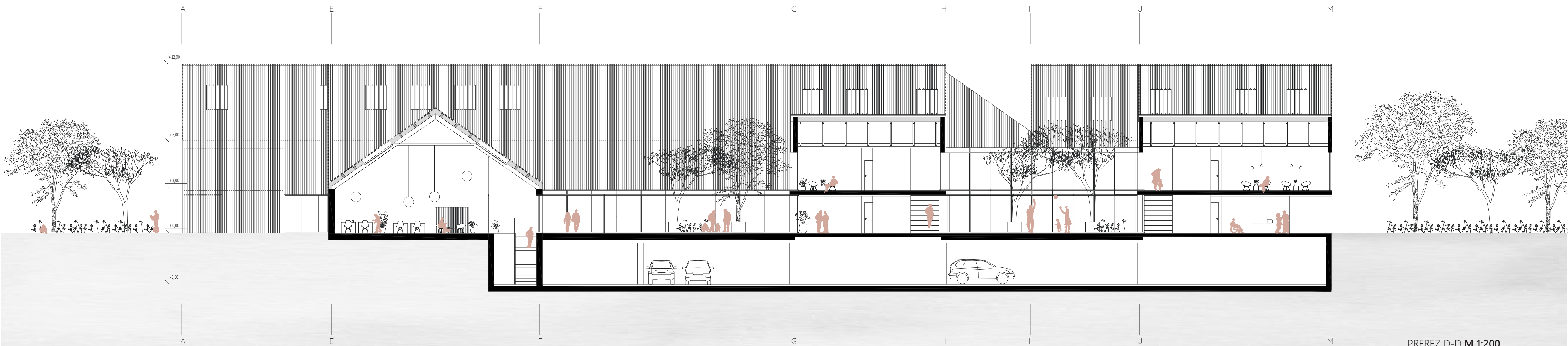
DETALJ 1:25

TLORIS PRITLIČJA M 1:200

VZHODNA FASADA M 1:200

PREREZ D-D M 1:200